

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**IOAN. PETRI || MAFFEI, || BERGOMATIS, || E SOCIETATE ||
IESV, || HISTORIARVM || INDICARVM || LIBRI XVI. ||
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI
IV. ||**

Maffei, Giovanni Pietro

Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.

VD16 M 105

Gasparis Vilelæ ad Societatem Iesu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

113
SELECTARVM

EPISTOLARVM EX INDIA

LIBER TERTIVS.

GASPARIS VILELLA ad Societatem Iesu.

ANNO MDLXI. Augusto mense vrbem Sacaium ingressus sum, quæ in Septentrionem sita, gradus obtinet quinque & triginta, & semis. Cumq; Euangelium in ea promulgare cepissem, multos repperi, qui verum id esse faterentur, sed quò minus ex eo viderent, famæ & existimationis ratione impediti. gentem enim diuitijs affluentem, & dignitatis in primis autam facile absterret diabolus iniurijs & contumelijs proponendis, quib' in hac vita Christiani ferè semper obnoxij degunt, si ducem ac liberatorem suum imitari voluerint. quò fit, vt egrè admodum Sacaiiani ad Baptistam accedant. quanquã in ijs ipsis difficultatibus quadringenta circiter baptizati sunt, in quibus erant milites quatuordecim prætoriani, quorũ ita insignis, vitæ morumque mutatio constitit, vt è lupis agni mansueti nonne magna omnium admiratione facti esse videantur. Atque vt Sacaium per eos dies Meaco discederem, tantus equidem factum credo, ne videlicet in ea pericula

h

cula

eula incidere, quæ mihi nec opinanti immunitatem
 tenim mense postquã inde excessi, Meacum quod
 millium armatorum obsedit exercitus: quæ etiam
 facta fuit, cur ad Christianos, sicuti promiseram, non
 rem. Illius autem incommo dis belli Sacaium rebus
 munis, in primis Iaponis totius contra omnes
 impetus munitissima. nam ab Occidente allatum
 ab alijs verò partibus profundissima cingitur fossa
 quis plena perpetuis. Atque etiam intestino omni
 tu ac seditionibus vacat, nec rixæ ferme audire
 enim visis viæ suas queque portas, & custodias
 statimque cum opus sit, ocelludantur; nullas res
 fugam exitus patet, sed continuo comprehensum
 nalia pertrahuntur. Quamquam ij qui inter se
 tias gerunt, si alter alteri ad iactum lapidis extra
 occurrant, se inuicem male admodum accipiunt
 bellum Meacense reuertor, cuius exitus fuit
 Cognita vrbs obsidione patrius Regis, cum
 exercitu in subsidium venit: huic obviam reuocatus
 parte Neugori Bonziji, qui hominum ordo euan-
 litia Rhodiæ speciem refert. Castris igitur Meaci
 ter, & Sacaium locatis, crebra praelia commissa
 ita tamen, vt res Bonziorum semper esset superior
 que vigesimo die, cum ad vniuersam dimicantem
 tum esset, Regis patrius victus, quoddam in castrum
 fugit. Rex autem Meaci, eius rei nuntio audito
 cem recepit vrbe deserta, quæ ab hostibus capta
 incendioque vastata est. ijdem sequenti victor
 ad castrum de quo diximus, mox patrium
 que copias omnino delere parauerat: cum illi
 exercitu viginti millium hominum quam eorum
 instructo, & ingenti flumine superato, hostes
 res tanto impetu oppressit, vt cū essent ad hominum
 ta millia, fusi fugatique sint, quos Rex deinde
 cum patruo viribus fugientes Meacū visis
 ta ipsorum cæde vrbe recepit, vt multos in anno
 etoria de bellatū esse existimeret. Itaque adu-
 tremam sibi perniciem metuens, pacem ablegat

interponente Vo, siue Dairi, qui rebus ad honorem dignitatemque pertinentibus toto Iapone præsidet, impetravit in his tamen belli periculis, & calamitatibus, templum nostrum Dei beneficio integrum, & incolume perservit: & in ipsa obsidione Laurentius Iaponius Meacum his penetravit (nam me ipsum per litteras Cosmus ante sedatos tumultus eò redire planè veterat) semel ad celebrandas cum Christianis Natales Domini ferias: iterum ab ipsè evocatus ad gratias principibus civitatis agendas, qui Bonzios eum templum nostrum pervim occupassent, in ipsa possessione magno bonorum gaudio depulerant. Toto eò belli tempore, quod annu circiter viguit, pia quadam munia Christiani Meacenses obiere, tribus in singulos menses viris institutis ad pauperum incommoda sublevanda elemosynis, quæ ob eam ipsam rem in communione conferebantur: cum etiã semel in mense in consilio publico de ipsorum pauperum commodis ageretur. Mulier vero Christiana in primis locuples, & honesta, cum liberos non haberet, partem suam bonorum à marito obtinuit: eamque in mendicos, lepra vlceribusque tota urbe finibusque Meacensibus laborantes, quamquam nonnullis obreçantibus Bonzjis, magna tamen cæterorum omnium, qui nihil unquam simile viderant, admiratione atque approbatione distribuit.

Multa in his locis cœnobija Bonziorum visuntur, in quæ veniunt penitentie causa se recipiunt, qui mundo nunquam remissere, deus adeo te acerbis obcecatis, ut nefaria peccata in hisce cœnobijs admittere nulla religio sit. nã in crimine recte vel perperã facti confuso, seditionibus, rapinis, caedibus, cuncta miscentur. Quam etiã ob nullam ex ijs quidam nomine Cacubau, ut ex ea videret hominum colluvione, sæceque emergeret, socijs a quo secum adhibitis, Bonziorum formam instituit, eorum qui Neugori nominantur: quorum alij precibus vacant, alij militiæ, alij quinis quotidie singuli perficienda sagittis. Arma verò semper habent parata, principum familiae suæ Cacubau in deorum numero venerant. Rectorem cui pareant, habent nullum. viribus namque

certatur. & quamquam in consilijs, qui antea
 priores sententiam rogantur; suffragiorum cen-
 ra vsque adeo promiscua sunt, ut quod re-
 communi sententia decreuerint, vnus modo
 ferit, prorsus impediatur. Itaque ad vnā eandem
 liberationem toties conuenitur, quoad plane
 nemo. Vbi verò tenebræ se intendere, sepe
 perimunt, ac diripiunt: nec tamen idcirco se
 violare, cum iisdem muscam, aut passerem
 ducant, quod legibus suis quicquam animam
 tur occidere.

Nunc paucis exponam, quod anno super-
 fugit, Iaponij miser, cum ad sedes, ut ipse
 rum migraturi sunt, qua ratione se ad
 Eas autem esse varias opinantur: alias infra
 alibi, certis præpositis dijs, qui à quibus in
 eos in suum quisque domicilium præmij
 atque ad infernas quidem sedes qui profectum
 maximè modo se cõparat. Dies complures
 & ex quodam quasi suggesto de mundi
 cionatur. huic alij sese comites adiungunt,
 elemosynæ causa largiuntur. nouissimo
 rationem habet ad comites, qui pro amicitia
 nes epoto vino, conscendunt nauiculam,
 ad spinas rubusque qui occurrunt in itinere
 nouisque induti vestimentis, manicas lapideas
 unt: ad collum autem ingenti saxo religato,
 ad paradysum illum suum perueniant, se
 sponte præcipites dant. Quem mihi videtur
 septem comites sequebantur, qui quidem
 nimi alacritate & gaudio in mare sese
 nouitate spectaculi planè obstuperim. Quos
 dam venerantur, alium ritum obseruant. Cum
 um cepit vitæ, in specum ad instar doli, in quo
 re possunt, sese conieciunt, ita ex omni parte
 vi vna tantum ex arundine perforata spumantem
 atque ita ieiuni ad mortem vsque perducunt
 Deum illum suum, seu potius dæmonem

Nuper in hac vrbe Sacao contigit (quod tamen vt audio haud insolitum est) vt Bonzius quidam peccuniosus, omni scelere ac nequitia infamis, annos natus septuaginta, cum in morbum incidisset, se mori nolle affirmaret. Idem interdum comedens repente ex omnium conspectu profus ablatu est: quod ipsi quoque Iaponij malum & insautum interpretantur. Est autem in his locis opinio & falsarum praedictionibus, ex hoc tempore omnia fore semper pacata. id autem ea ratione confirmant, quod annus hic post millesimum & quingentesimum alter & sexagesimus, postremus sit (vt ipsi aiunt) inferiorum, quos a quadringentesimo septuagesimo numerat: & propterea hoc anno dicunt facinorosos omnes bello consumpturi, vt pax in posterum vigeat, qua illis dare dignetur Dominus, quod latius sanctissima ipsius religio puagetur.

BALTHASARIS GAGI ad Socios.

Vl status esset rerum Iaponicarum, & quibus Deo fauente laboribus in vrbe Facata perfundi essemus, per litteras vobis exposui anno M DLIX. nunc ea perscribam, quae mihi Goam ex Iapone repetenti in itinere sesquianni spatio cognouerunt. Cum certis de causis Cosmo Turriano necessarium visum esset, vt aliquis nostrum proficisceretur in Indiam: ego eam peregrinationem obire iussus comi-
no e fratribus qui caelum Iaponium non ferebat, Re-
g. Socijs, & vniuersa Bungi Ecclesia salutata, sexto Ca-
end. Nouemb. M D L X iuncum (nauis genus id est) v-
eroque colendimus, & duodecim dies vento vsi sumus
ra secundo, vt nobis iam in conspectu esset ora Sina-
um, postridieque nos putaremus portu Veniaga po-
tuos, vbi semper quingenti, aut sexcenti Lusitani
morantur. vector es igitur & reliqua naualis turba, pro-
pterea nauigatione plus aequo elati, praematuris gratula-
tionibus atque conuiujs comearum nauticum consu-
tere atque exhaurire ceperunt. In hac animi iucundi-
h 3 rate